

آزمون فصل چهارم: مفهوم و منطوق

❖ اقسام منطوق

۱. در کدام مورد، دلالت از باب تنبیه و ایما است؟
(الف) دلالت بر طلب و بدهی قبلی در جایی که مدعی علیه در پاسخ به ادعای طلب به مدعی بگوید: من طلب تو را پرداخت کرده‌ام.
(ب) دلالت ماده ۶۹۱ ق.م.بر این که ضمان به علت فقدان سبب باطل است. (ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده است، باطل است).
(ج) دلالت ماده ۹۵۴ ق.م.بر انفساخ عقد جایز به جنون. (کلیه عقود جایز به موت احد طرفین منفسخ می‌شود و همچنین به سفه در مواردی که رشد معتبر است).
(د) دلالت ماده ۸۲۱ ق.م.بر این که اهمال و ممانعت در تأدیه ثمن از طرف شفیع حق شفعه او را ساقط می‌کند. (حق شفعه فوری است).

۲. ماده ۵۶۱ ق.م: «جعاله عبارت است از التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عملی اعم از این که طرف، معین باشد یا غیر معین» دلالت کلمه جعاله بر التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عمل... مصداق کدام نوع دلالت است؟
(الف) التزام (ب) تضمن (ج) اقتضاء (د) مطابقه

- ۳- ماده ۶۹۱ ق.م: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده، باطل است.» ناظر به کدام دلالت است؟

- (الف) دلالت تنبیه و ایما به مدلول سیاقی.
(ج) دلالت اشاره به مدلول سیاقی
(ب) دلالت اقتضاء به مدلول سیاقی
(د) دلالت اقتضاء و اشاره به مدلول سیاقی

- ۴- در کدام یک از موارد زیر واژه مشخص شده، دلالت التزامی است؟
(الف) ماده ۵۷۱ ق.م: شرکت عبارت است از اجتماع حقوق مالکین متعدد در شیء واحد به نحو اشاعه.
دلالت شرکت بر اجتماع حقوق مالکین متعدد به طور اشاعه در یک چیز.

ب) مورد معامله باید مشخص باشد، مورد معامله یعنی مبیع و ثمن.
 ج) شرکت باید خسارت را پرداخت کند. ← وقتی منظور مالکین شرکت باشد و شرکت تجاری باشد.
 د) ماده ۱۹۵ ق.م: اگر کسی در حال مستی عقدی را منعقد کند معامله‌اش... باطل است ← دلالت کلمه معامله بر این که: کل معامله‌اش باطل است.

۵- ماده ۱۴۷ ق.م «هرکس مال مباحی را با رعایت قوانین مربوط به آن حیازت کند، مالک آن می‌شود.» از این عبارت فهمیده می‌شود که علت مالک شدن، حیازت مال مباح است. این امر مصداق کدام گزینه است؟
 (وکالت ۹۲)

الف) مدلول مطابقی ب) مدلول تضمنی ج) منطوق صریح د) دلالت تنبیه و ایما

۶. دلالت واژه قرار بر این که رأی دادگاه که قاطع دعوا نیست...

الف) منطوق غیرصریح ب) دلالت تضمنی ج) دلالت التزامی د) منطوق صریح

۷. در کدام یک از موارد زیر دلالت اقتضاء وجود دارد؟

الف) قاضی به شهود بگوید: «دروغ گویی در محضر دادگاه جرم است» دلالت دارد که دروغ نگوئید.
 ب) مجلس باید تصویب کند، یعنی نماینده مجلس.

ج) «هرگاه عین مستاجر به واسطه عیب از قابلیت انتفاع خارج شده و نتوان رفع عیب نمود اجاره باطل است.» یعنی علت بطلان قابل انتفاع نبودن عین مستاجر است.

د) ماده ۸۲۱ ق.م: «حق شفعه فوری است.» و در کنار ماده ۸۰۸ که حق شفعه را تعریف می‌کند، می‌فهمیم که اهمال و ممانعت در اعمال حق شفعه، آن را ساقط می‌کند.

۸. طبق ماده ۳۳۱ ق.م: «هر کس سبب تلف مالی بشود، باید مثل یا قیمت آن را بدهد و...» علت ضمان تسبیب به ضرر است، به دلالت چیست؟

الف) اقتضاء ب) تنبیه ج) قیاس مساوی د) قیاس اولویت

۹. به موجب ماده ۱۱۷ ق.ت: «هر کس به موجب سند عادی یا رسمی نسبت به عین یا منفعت مالی را اعم از منقول یا غیرمنقول، حقی به شخصی... بدهد بعد نسبت به همان عین یا منفعت به موجب سند رسمی معامله و تعهدی معارض با حق مزبور نباید به حبس... محکوم خواهد شد.» نظر به اینکه ماده ۴۷ و ۴۸ همان قانون در نقاطی که ثبت سند اجباری است، سند عادی را معتبر نمی‌داند، نتیجه می‌گیریم اگر معامله اول این ماده در این نقاط باشد، حبس ندارد دلالت چیست؟

الف) اشاره ب) منطوق صریح ج) مفهوم مخالف د) اقتضاء

۱۰. ماده ۱۴۳ ق.م: «هر کس از اراضی موات و مباحه، قسمتی را قصد تملک احياء کند، مالک آن قسمت می‌شود.» چه دلالتی است؟

(وکالت ۹۰)

الف) تضمینی ب) اشاره ج) اقتضاء د) تنبیه و ایماء

۱۱. با توجه به عبارت «هیچ کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای محکوم کرد» عبارت تفتیش عقاید ممنوع است، چه کلامی است؟

(وکالت ۸۰)

الف) منطوق غیر صریح ب) منطوق صریح ج) مفهوم مخالف د) مفهوم موافق

۱۲. «ماده ۸۲۲ قانون مدنی مقرر می‌دارد حق شفعه قابل اسقاط است و اسقاط به هر چیزی که دلالت بر صرف نظر کردن از حق مزبور نماید، واقع می‌شود اگر شریک پس از آگاهی از فروش سهم شریک دیگر، به خریدار پیشنهاد اجاره سهم او را بکند، دلالت ایجاب اجاره بر انصراف از حق، مصداق کدام نوع از دلالت است؟

(وکالت ۹۶)

الف) التزامی ب) مفهومی ج) مطابقی د) تضمینی

۱۳. ماده ۳۶۰ امور حبسی: «در صورتی که وراث متوفی... بخواهند تصدیق انحصار و وراثت تحصیل کنند درخواست نامه کتبی... به دادگاه تسلیم نمایند.» ماده ۳۶۲: «پس از اقتضاء سه ماه... دادگاه تمام ادله و اسناد درخواست کننده را... در نظر گرفته، تصدیقی صادر می‌نماید.» دلالت این دو ماده بر اینکه درخواست کننده باید اسناد و مدارک لازم را پیوست به درخواست انحصار وراثت نماید، دلالت... است.

الف) اقتضاء ب) ایماء ج) منطوق غیر صریح د) مفهوم مخالف

۱۴. دلالت اقتضاء و تنبیه و اشاره را..... گویند.

(وکالت ۸۷)

الف) مفهوم صریح ب) منطوق صریح ج) مفهوم غیر صریح د) منطوق غیر صریح

۱۵. عبارت از معنایی است که..... از کلام فهمیده می‌شود و موضوع آن در جمله ذکر شده باشد.

(وکالت ۸۷)

الف) منطوق، مستقیماً ب) مفهوم موافق، صریحاً
ج) مفهوم مخالف، صریحاً د) مفهوم، صریحاً

۱۶. ماده ۲۴ قانون مدنی گوید: «هیچ کس نمی‌تواند طرق و شوارع عامه و کوچه‌های را که آخر آنها مسدود نیست تملک نماید» از این ماده دو مطلب فهمیده می‌شود اول قابل تملک نبودن

کوجه غیر مسدود، دوم قابل تملک بودن کوجه مسدود. هر یک از این دو حکم به ترتیب مصداق کدام اصطلاح است؟
(وکالت ۸۸)

- الف) مفهوم موافق و مفهوم مخالف
ب) منطوق و مفهوم مخالف
ج) مفهوم موافق و منطوق
د) منطوق و مفهوم موافق

۱۷. ماده ۸۸۲ قانون مدنی می گوید: «بعد از لعان، زن و شوهر از یکدیگر ارث نمی برند.» از اینکه قانون گذار، حکم قانونی «ارث نبردن زن و شوهر» را در این ماده به موضوع لعان ربط داده است. فهمیده می شود که علت این حکم، لعان است. این امر مصداق می باشد. (وکالت ۹۱)

- الف) دلالت اقتضاء ب) دلالت اشاره ج) منطوق صریح د) دلالت تنبیه و ایما

۱۸. در ماده ۳۳۸ قانون مدنی که می گوید: «بیع عبارت است از تملیک عین به عوض معلوم.» دلالت کلمه بیع بر «تملیک عین به عوض معلوم» مصداق کدام نوع دلالت است؟ (وکالت ۹۱)

- الف) التزام ب) مطابقه ج) تضمن د) اقتضا

۱۹. آنچه از لفظ و کلام فهمیده می شود..... است. (وکالت ۸۰)

- الف) انشاء ب) خبر ج) منطوق د) مفهوم

۲۰. هرگاه شخصی، علیه دیگری اقامه دعوی کند و مدعی علیه در پاسخ بگوید: من طلب خود را پرداخت کرده ام. در این مثال به کدام یک از دلالت های زیر می توان فهمید که قبلاً طلب و بدهی وجود داشته است؟
(وکالت کرمانشاه)

- الف) اقتضا ب) تنبیه ج) مفهوم د) اشاره

۲۱. دلالت های اقتضاء تنبیه و اشاره را..... گویند. (وکالت ۷۸)

- الف) مفهوم صریح ب) مفهوم غیر صریح ج) منطوق صریح د) منطوق غیر صریح

❖ مفهوم موافق

۲۲. دلالت ماده ۲۴۹ ق. م: «سکوت مالک ولو با حضور در مجلس عقد اجازه محسوب نمی شود.» بر این که سکوت در خارج از مجلس عقد هم اجازه محسوب نمی شود، چه نوع دلالتی است؟

- الف) مفهوم مخالف ب) مفهوم موافق ج) قیاس اولویت د) گزینه ب و ج

۲۳. ضمان دینی که سبب آن ایجاد نشده باطل است، دلالتش بر این که حواله دینی که سبب آن

ایجاد نشده نیز باطل است.

الف) قیاس ساده (ب) دلیل الخطاب (ج) مفهوم مخالف (د) قیاس اولویت

۲۴. در کدام گزینه قیاس مساوی یا ساده وجود دارد؟

الف) ماده ۴۲۲ ق.م. «اگر بعد از معامله ظاهر شود که مبیع معیوب بوده مشتری مختار است...»
دلالت ماده بر مختار بودن بایع در صورت معیوب بودن ثمن.

ب) ماده ۳۱۵ ق.م. «غاصب مسئول هر نقص و عیبی است که در زمان تصرف او به مال مغضوب وارد شده باشد، هرچند مستند به فعل او نباشد.» دلالت ماده بر مسئولیت غاصب نسبت به نقص مستند به فعل غاصب.

ج) ماده ۲۷۵ ق.م. «متعهد له را نمی‌توان مجبور نمود که چیز دیگری قبول نماید اگرچه آن شیء قیمتاً معادل یا بیشتر از موضوع تعهد باشد.» دلالت ماده بر این که متعهد له را نمی‌توان مجبور کرد اگر شیء قیمتاً کمتر از موضوع تعهد باشد.

د) ماده ۲۰۳ ق.م. «اکراه موجب عدم نفوذ معامله است اگرچه از طرف شخص خارجی غیر از متعاملین واقع شود.» دلالت ماده بر این که اگر اکراه از طرف متعاملین باشد هم موجب عدم نفوذ است.

۲۵. در کدام گزینه مفهوم موافق وجود دارد؟

الف) ماده ۸۲۹ ق.م. «قبول موصی له قبل از فوت موصی مؤثر نیست و موصی می‌تواند رجوع کند حتی در صورتی که موصی له، موصی به را قبض کرده باشد.» دلالتش بر جواز رجوع در صورت عدم قبض موصی به.

ب) ماده ۶۱۵ ق.م. «امین در مقام حفظ، مسئول وقایعی نیست که دفع آن از اقتدار او خارج است.» دلالتش بر مسئولیت امین در صورت اقتدار او بر دفع.

ج) ماده ۱۱۰۸ ق.م. «هرگاه زن بدون مانع مشروع از ادای وظایف زوجیت امتناع کند، مستحق نفقه نخواهد بود.» دلالتش بر استحقاق نفقه در صورت وجود مانع مشروع.

د) ماده ۱۱۴۴ ق.م. «در طلاق بائن برای شوهر حق رجوع نیست.» دلالتش بر جواز رجوع در طلاق غیر بائن.

۲۶. صغیر ممیز محجور است. دلالت این ماده بر محجور بودن صغیر غیر ممیز به دلیل... و ماده ۳۱۶ ق.م. اگر کسی مال مغضوب را از غاصب غصب کند... ضامن است اگرچه به غاصبیت غاصب اول جاهل باشد. دلالت این ماده بر ضامن بودن کسی که عالم به غاصب بودن شخص اول است به دلیل:

الف) قیاس مساوی (ب) مفهوم مخالف (ج) قیاس اولویت (د) دلالت سیاقیه

۲۷. طبق ماده ۲۲۰ ق.م «نسبت به منافع مال مغضوب، هر یک از غاصبین به اندازه منافع زمان تصرف خود و مابعد خود ضامن است اگرچه استیفای منفعت نکرده باشد...» مسئول بودن غاصب در صورتی که استیفای منفعت هم کرده باشد مصداق کدام یک از موارد ذیل است؟ (وکالت ۸۹)

الف) مفهوم مخالف (ب) قیاس اولویت (ج) مفهوم موافق (د) ب و ج

۲۸. دلالت ماده ۹۵۴ ق.م: «کلیه عقود جایزه به موت احد طرفین منفسخ می شود همچنین به سفه در مواردی که رشد معتبر است» بر کلمه و جنون بعد از موت که برای تناسب اجزاء در تقدیر باشد، دلالت..... است.

الف) اقتضاء (ب) تنبیه (ج) قیاس مساوات (د) قیاس اولویت

۲۹. مفهوم موافق چیست؟ (وکالت ۸۲)

- الف) قضیه ای است که موافق با استنباط فقیه باشد.
- ب) قضیه ای است که ملاک در آن، مشخص باشد.
- ج) قضیه ای که علت حکم در آن، اقوی از منطوق باشد.
- د) قضیه ای است که حکم آن، نفیاً و اثباتاً با حکم منطوق، یکی باشد.

❖ مفهوم وصف و شرط و لقب

۳۰. مفهوم مخالف چیست؟ (وکالت ۸۵)

- الف) قضیه ای است که موضوع آن با موضوع منطوق مخالف است.
- ب) قضیه ای که منطوق آن با منطوق قانون دیگر مخالف باشد.
- ج) قضیه ای است که حکم آن نفیاً و اثباتاً مخالف حکم منطوق باشد.
- د) قضیه ای است که مفهوم آن نفیاً و اثباتاً مخالف با مفهوم قانون دیگر باشد.

۳۱. کدام گزینه صحیح است؟ (وکالت ۸۴)

- الف) مفهوم وصف حجت است ولی مفهوم شرط حجت نیست.
- ب) مفهوم وصف حجت نیست ولی مفهوم شرط حجت است.
- ج) هر دو مفهوم وصف و شرط حجت هستند.
- د) هیچکدام از مفهوم وصف و شرط حجت نیستند.

۳۲. چه نوع مفهومی حجت است؟ (وکالت ۷۸)

الف) مفهوم وصف (ب) قیاس اولویت (ج) مفهوم لقب (د) مفهوم عدد

(وکالت ۷۷)

۳۳. مفهوم مخالف چیست؟

- الف) قضیه ای است که حکم آن نفیاً و اثباتاً مخالف حکم منطوق باشد.
- ب) مفهومی است که با مفهوم حکم دیگر، مخالف باشد.
- ج) مفهومی است که با مفهوم موافق حکمی، تعارض دارد.
- د) مفهومی است که با منطوق حکم دیگری، تعارض دارد.

(وکالت ۷۹)

۳۴. مفهوم مخالف کلام قطعاً حجت است.

- الف) اگر منطوق، ایجابی و مفهوم، سلبی باشد.
- ب) اگر منطوق، سلبی و مفهوم، ایجابی باشد.
- ج) در تمام موارد مخالف با منطوق سلباً یا ایجاباً.
- د) فقط در صورت وجود حصر یا شرط و یا غایت در کلام.

(وکالت ۷۴)

۳۵. مفهوم در اصطلاح فقه و حقوق چیست؟

- الف) آنچه به دلالت وضعی از الفاظ استفاده می شود.
- ب) معنایی است که مستقیماً بیان نشده و از ترکیب ادبی جمله استفاده می شود.
- ج) مقصود گوینده از جمله
- د) آنچه را که شارع یا قانونگذار به کمک قرینه به مخالف تفهیم می کند.

۳۶. مفهوم در اصطلاح علم اصول چیست؟ معنایی است که با توجه به ساختمان جمله:

(وکالت ۷۸)

- الف) از آن به صورت معکوس استظهار می شود.
- ب) متبادر به ذهن می گردد.
- ج) حکم مخالفی از آن استفاده می شود.
- د) از آن استفاده می شود بدون آنکه در کلام آمده باشد.

۳۷. کدام یک از مواد قانونی زیر "مفهوم" ندارد؟

(وکالت ۸۷)

- الف) ضامنی که به قصد تبرع ضمانت کرده باشد حق رجوع ندارد. (ماده ۷۲۰ قانون مدنی)
- ب) وقف بر معدوم صحیح نیست مگر به تبع موجود (ماده ۶۹ قانون مدنی)
- ج) هر معامله که واقع شود محمول بر صحت است. (ماده ۲۴۴ قانون مدنی)
- د) اگر در بیع عین معین معلوم شود که مبیع وجود نداشته بیع باطل است. (ماده ۳۶۱ قانون مدنی)

۳۸. از ماده ۸۰۳ قانون مدنی که می‌گوید: «بعد از قبض نیز واهب می‌تواند با بقاء عین موهوبه از هبه رجوع کند...» برمی‌آید که تلف عین موهوبه، حق رجوع را از بین می‌برد. این حکم مصداق است.

(وکالت ۹۱)

الف) مفهوم موافق ب) منطوق صریح ج) مفهوم مخالف د) منطوق غیر صریح

۳۹. مفهوم مخالف کلام..... قطعاً حجت است.

(وکالت ۷۹)

الف) اگر منطوق ایجابی و مفهوم سلبی باشد.

ب) اگر منطوق سلبی و مفهوم ایجابی باشد.

ج) در تمام موارد مخالف یا منطوق سلباً یا ایجاباً

د) فقط در صورت وجود حصر یا شرط و یا غایت در کلام

۴۰. از ماده ۶۹۱ قانون مدنی که می‌گوید: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده است، باطل است.» می‌فهمیم که ضمان دینی که سبب آن ایجاد شده، باطل نیست. این امر مصداق کدام یک از موارد زیر است؟

(وکالت ۹۰)

الف) مفهوم مخالف ب) مفهوم موافق ج) قیاس اولویت د) قیاس مساوات

۴۱. از ماده ۸۸۹ ق.م که مقرر داشته «در بین وراث طبقه اولی اگر برای میت اولادی نباشد اولاد اولاد او هر قدر که پایین بروند قائم مقام پدر یا مادر خود بوده و با هر یک از ابوين متوفی که زنده باشد ارث می‌برند...» می‌فهمیم که اگر برای میت اولادی باشد، اولاد اولاد او قائم مقام پدر یا مادر خود نمی‌شوند، این حکم مصداق کدام گزینه است؟

(وکالت ۹۲)

الف) دلالت اقتضاء ب) منطوق غیر صریح

ج) مفهوم مخالف حصر د) مفهوم مخالف شرط

۴۲. در کدام یک از جملات زیر شرط، مفهوم ندارد؟

الف) ماده ۱۷۵ ق.م: اگر کسی در ملک غیر دفينه‌ای پیدا کند، باید به مالک اطلاع دهد.

ب) ماده ۸۷۵ ق.م: شرط وراثت زنده ماندن در حین فوت مورث است.

ج) اصل ۴۷ ق.ا: مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد، محترم است.

د) ماده ۱۶۳ ق.م: اگر قیمت مال پیدا شده یک‌درهم باشد، پیدا کننده باید یک سال تعریف کند.

۴۳. کدام گزینه مفهوم مخالف ندارد؟

الف) ماده ۸۳۹ ق.م: «اگر موصی ثانیاً وصیتی برخلاف وصیت اول نماید، وصیت دوم صحیح است.»

ب) ماده ۲۶۸ ق.حسبی: «وصیت‌نامه خود نوشت در صورتی معتبر است که به خط موصی نوشته شده و...»

در صورتیکه بخواهد از این ماده استفاده کند باید در صورتیکه در این ماده تصریح شده باشد که رد یا قبول را اعلام کند
چنانچه در این ماده تصریح شده باشد که رد یا قبول را اعلام کند
و اگر در این ماده تصریح نشده باشد که رد یا قبول را اعلام کند
در صورتیکه در این ماده تصریح نشده باشد که رد یا قبول را اعلام کند

(مکلفات ۹۳)

۸۴ در کدام مورد و عرف دارای مفهوم است؟

الف) تودلی که در صورتیکه در این ماده تصریح شده باشد که رد یا قبول را اعلام کند
ب) صفت چیزی که در صورتیکه در این ماده تصریح شده باشد که رد یا قبول را اعلام کند
ج) هر کس حق دارد تودلی را که بدلی برای است خطاب کند
د) است از جهت نظریه دلی قانونی محل نظریه خود هستند

(مکلفات ۹۵)

۸۵ کدام مورد دارای مفهوم و عرف است؟

الف) غصب، مسوول هر نفس و چیزی است که در زمان تصرف او به مال مقصوب وارد شده باشد
ب) سرده و حاصل مقام که پیوسته یا فرو نشده است غیر منقول است
ج) از جهت استحکام عید، شیء منطقی مثل مربع منطقی است
د) تکلیف مسئله یا غیر مسئله، بنابر نیست

(مکلفات ۹۶)

۸۶ کدام یک از مواد قانونی زیر مفهوم ندارد؟

الف) اصل در صورت لزوم جرم، میراث مسئولیت کیفری هستند. (ماده ۹۹ ق.م.ا)
ب) اگر مربع حیوان باشد، مشتری تا سه روز از حین عقد، اختیار فسخ معامله را دارد. (ماده ۹۸ ق.م.ا)
ج) هیچ کس نمی تواند طرق و شوارع عامه و کوچه های که آخر آنها مسعود نیست را تملک نماید
د) هرگاه مال غیر منقول قبیل تقسیمی بین دو نفر مشترک باشند، حق شفعه به وجود می آید. (م.ا.ق.م)

(مکلفات ۹۷)

۹۷ کدام یک از مواد قانونی زیر دارای مفهوم است؟

الف) عاریه عقدی است جائز. (ماده ۲۱۱ ق.م.ا)
ب) بیع چیزی که منفعت عقلایی ندارد، باطل است. (م.ا.ق.م)
ج) زن مستقلاً می تواند در دارایی خود، هر تصرفی را که بخواهد بکند. (ماده ۱۱۸ ق.م.ا)
د) زانی یا زن شوهر دار یا زانی که در عده رجوعیه است، موجب حرمت ابدی است. (م.ا.ق.م)

۴۸. در صورت مفهوم داشتن جمله شرطیه، دلالت آن بر انحصار سببیت، از کدام طریق ثابت می‌شود؟
(وکالت ۹۵)

- الف) به واسطه وضع
ب) از اطلاق کلام گوینده
ج) با قرینه لفظی
د) به حکم عقل مستقل

۴۹. کدام یک از موارد زیر مفهوم ندارد؟

- الف) هرگاه صاحب حق قصاص فوت کند، حق قصاص به ورثه او می‌رسد.
ب) ماده ۹۲ ق.م.ا: «هرگاه در اجرای حد جلد بر زن باردار یا شیرده احتمال بیم ضرر باشد اجرای حد تا رفع بیم ضرر به تأخیر می‌افتد.»
ج) اصل ۲۷ ق.ا: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آن که مخل به مبانی اسلام نباشد، آزاد است.»
د) ماده ۱۰۶۶ ق.م: «هرگاه یکی از متعاقدين یا هر دو لال باشند، عقد به اشاره از طرف لال نیز واقع می‌شود...»

۵۰. کدام یک از مواد زیر مفهوم دارد؟

- الف) هیچ کس نمی‌تواند بیش از یک اقامتگاه داشته باشد.
ب) ماده ۱۱۳۰ ق.م: در صورتی که دوام زوجیت موجب عسر و حرج زوجه باشد، وی می‌تواند... تقاضای طلاق کند.
ج) ماده ۲۶۸ ق.حسبی: وصیت‌نامه خود نوشت در صورتی معتبر است که به خط موصی نوشته شده و...
د) ماده ۹۹۷ ق.م: هر کس باید دارای نام خانوادگی باشد.

۵۱. «سارق محکوم به حد است.» استنباط اینکه غیر سارق محکوم به حد نیست، ناشی از:

- الف) مفهوم لقب ب) مفهوم وصف ج) مفهوم شرط د) مفهوم حصر

۵۲. کدام یک از مواد زیر مفهوم ندارد؟

- الف) ماده ۱۹۱ ق.م: «عقد محقق می‌شود به قصد انشاء به شرط مقرون بودن به چیزی که دلالت بر قصد کند.»
ب) ماده ۲۸۱ ق.م.ا. سابق «اگر گرمی یا سردی هوا موجب سرایت زخم شود باید قصاص در هوای معتدل انجام گیرد.»
ج) ماده ۱۲ ق.آ.د. ک: «هرگاه دادگاه متهم را مجرم تشخیص دهد، مکلف است ضمن صدور حکم جزائی حکم ضرر و زیان مدعی خصوصی را نیز طبق دلایل و مدارک موجود صادر نماید...» رأی ۶۴۹ وحدت رویه

د) ماده ۲۲۷ ق. م. ا. سابق: «مدعی باید حین اقامه دعوی عاقل و بالغ باشد و چنانچه دعوی مستلزم امر مالی گردد رشد نیز معتبر است.»

۵۳. کدام یک از مواد زیر مفهوم ندارد؟

الف) اگر طرفین دعوی توانایی انتخاب وکیل نداشته باشند، باید بر ایشان امکانات تعیین وکیل فراهم شود.

ب) اصل ۳۸ ق. ا: «هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است.»

ج) اصل ۲۴ ق. ا: «نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آن که مخل به مبانی اسلامی یا... باشد.»

د) اصل ۲۷ ق. ا: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها بدون حمل سلاح... آزاد است.»

۵۴. کدام یک از مواد زیر مفهوم دارد؟

الف) ماده ۶۴۰ ق. م. ا: «هرکسی نوشته یا طرح یا... به‌طور کلی هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه‌دار نماید، برای تجارت یا توزیع به نمایش و معرض انتظار عمومی گذارد یا بسازد برای تجارت... نگاه دارد، مشمول مجازات خواهد شد.»

ب) ماده ۳۴۸ ق. م.: «بیع چیزی که منفعت عقلانی ندارد، باطل است.»

ج) قمار و گرو بندی باطل است.

د) ماده ۱۲۰ ق. م.: اگر صاحب دیوار به همسایه اذن دهد که بر روی دیوار او سر تیری بگذارد می‌تواند از اذن خود رجوع کند.

۵۵. طبق ماده ۲۴۰ ق. م.: «اگر بعد از عقد، انجام شرط ممتنع شود یا معلوم شود که حین العقد ممتنع بوده است کسی که شرط بر نفع او شده است، اختیار فسخ معامله را خواهد داشت، مگر این که امتناع مستند به فعل مشروط له باشد.» کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) ماده دارای مفهوم شرط است.

ب) اگر انجام شرط ممتنع نشود و حین العقد ممتنع نباشد و امتناع مستند به فعل مشروط باشد، مشروط له حق فسخ معامله را نخواهد داشت.

ج) مفهوم ماده آن است که با انتقای همه شروط، حکم هم منتفی می‌شود.

د) چنین موادی مفهوم ندارند.

۵۶. طبق ماده ۱۲۷۳ ق.م.ا: «اقرار به نسب در صورتی صحیح است که اولاً تحقق نسب برحسب عادت و قانون ممکن باشد، ثانیاً کسی که به نسب او اقرار شده، تصدیق کند، مگر در مورد صغیری که اقرار بر فرزندی او شده، به شرط آن که منازعی در بین نباشد.» در این ماده:

الف) مفهوم شرط دارد

ب) مفهوم مخالف استثناء دارد.

ج) مفهوم وصف دارد.

د) همه موارد

۵۷. طبق ماده ۴۹ ق.م.ا: «اطفال در صورت ارتکاب جرم مبری از مسئولیت کیفری هستند» نمی‌توان غیر اطفال را مبری ندانست زیرا مفهوم در این ماده..... است.

الف) مفهوم وصف * ب) مفهوم لقب ج) مفهوم غایت د) مفهوم حصر

۵۸. طبق اصل ۱۵۵ ق.ا: «دولت جمهوری اسلامی ایران می‌تواند... پناهندگی سیاسی دهد مگر این که بر طبق قوانین ایران خائن و تبهکار شناخته شوند.» دلالت اصل بر این که اگر طبق قوانین غیر ایران خائن شناخته شوند، ناشی از... و دلالت آن بر این که اگر خائن و تبهکار شناخته شوند، پناهنده نمی‌شوند، ناشی از... است.

الف) مفهوم وصف، مفهوم استثناء

ب) مفهوم شرط، مفهوم حصر

ج) مفهوم مخالف، مفهوم مخالف

د) الف و ج

۵۹. کدام مورد دارای مفهوم مخالف است؟ وکالت ۹۴

الف) ضامنی که به قصد تبرع ضمان کرده باشد، حق رجوع به مضمون عنه را ندارد.

ب) هرگاه کسی مال دیگری را تلف کند، باید مثل یا قیمت آن را بدهد.

ج) هرگاه بالغ نابالغ را بکشد، قصاص می‌شود.

د) تصرف به عنوان مالکیت دلیل مالکیت است.

۶۰. ماده ۴۳ قانون وکالت مقرر می‌دارد وکلا باید در مذاکرات شفاهی در محکمه و لوایح کتبی، احترام و نزاکت را نسبت به محاکم و تمام مقامات اداری و نسبت به وکلا و اصحاب دعوی مرعی دارند «لوايح» و «در محکمه»، در این ماده، آیا عبارت در محکمه و لوايح کتبی دارای مفهوم مخالف است.

الف خیر هیچ کدام ندارند

ب) فقط لوايح کتبی دارای مفهوم مخالف است

ج) فقط در محکمه دارای مفهوم مخالف است

د) بلی هر دو دارند

۶۱. مطابق ماده ۱۴۰ قانون اجرای احکام مدنی هرگاه ملک مشاع باشد، فقط سهم محکوم علیه به فروش می‌رسد، مگر اینکه با سایر شرکا فروش تمام ملک را بخواهند، آیا این ماده مفهوم دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟ (وکالت ۹۶)

- الف) مفهوم دارد. شرط و استثنا
ب) مفهوم ندارد.
ج) مفهوم دارد. - حصر و استثنا
د) مفهوم دارد. - شرط، حصر و استثنا

۶۲. مطابق ماده ۱۰۵۲ قانون مدنی: تفریقی که با لعان حاصل می‌شود، موجب حرمت ابدی است آیا این ماده مفهوم مخالف دارد یا خیر؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟ (وکالت ۹۶)

- الف) مفهوم دارد. - حصر
ب) مفهوم ندارد.
ج) مفهوم دارد. - وصف
د) مفهوم دارد. - شرط

۶۳. کدام یک از موارد زیر مفهوم وصف دارد؟

الف) ماده ۱۹۱ ق.م: «عقد محقق می‌شود به قصد انشا به شرط مقرون بودن به چیزی که دلالت بر قصد کند.»

ب) مجازات شرب خمر ۸۰ تازیانه است.

ج) رهبر می‌توان برخی از کارهای خود را تفویض کند.

د) غیر از پدر و جد پدری کسی حق ندارد بر صغیر، وصی معین کند.

۶۴. در کدام یک از مواد زیر مفهوم مخالف وجود ندارد؟

الف) ماده ۲ ق.م.ا: «هر فعل یا ترک فعلی که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد، جرم است.»

ب) ماده ۷۹: «دعای متعدد که منشأ و مبانی آن مختلف است، نمی‌توان به موجب یک دادخواست اقامه کرد.»

ج) ماده ۳۶۰: «هر چیزی که فروش آن مستقلاً جایز است، استثنای آن از مبیع جایز است.»

د) ماده ۶۳۸ ق.م: عقد عاریه به موت هر یک از طرفین منفسخ می‌شود.

۶۵. از ماده ۶۹۱ ق.م: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده، باطل است» می‌فهمیم ضمان دینی که سبب آن ایجاد شده، باطل نیست، این امر مصداق کدام یک از موارد زیر است؟ (وکالت ۹۰)

- الف) مفهوم مخالف
ب) مفهوم موافق
ج) قیاس اولویت
د) قیاس مساوات

۶۶. ماده ۳۶۰ ق.م. «هر چیزی که فروش آن مستقلاً جایز است، استثنای آن از مبیع نیز جایز است.» برداشت می‌کنیم، «هر چیزی که مستقلاً قابل فروش نیست، استثنای آن از مبیع نیز جایز نیست» این برداشت مصداق چیست؟
(وکالت ۹۰)

الف) مفهوم موافق ب) مفهوم مخالف ج) مفهوم شرط د) ب و ج

۶۷. ماده ۲۴ ق.م. می‌گوید: «هیچ کس نمی‌تواند طرق و شوارع عامه و کوچه‌هایی که آخر آن‌ها مسدود نیست را تملک نماید» از این ماده دو مطلب فهمیده می‌شود، اول قابل تملک نبودن کوچه غیر مسدود و دوم قابل تملک بودن کوچه مسدود، هر یک از این دو حکم به ترتیب مصداق کدام اصطلاح است؟
(وکالت ۸۸)

الف) مفهوم موافق، مفهوم مخالف ب) منطوق، مفهوم مخالف
ج) مفهوم موافق، منطوق د) منطوق، مفهوم موافق

۶۸. ماده ۳۹۹ ق.م. «در عقد بیع ممکن است شرط شود که در مدت معین برای بایع یا مشتری..... اختیار فسخ معامله باشد.» آیا خیار در سایر معاملات به موجب مفهوم این ماده جریان دارد؟

الف) خیر، چون مفهوم ندارد. ب) بله، چون وصف مفهوم ندارد.
ج) خیر، چون خیار خاص بیع است. د) بله، چون لقب مفهوم دارد.

۶۹. ماده ۱۰۵۹ ق.م. «نکاح مسلمه با غیرمسلم جایز نیست.» این ماده مفهوم..... و.... است.

الف) دارد، وصف ب) ندارد، لقب ج) دارد، شرط د) ندارد، وصف

۷۰. کدام یک از مواد قانونی زیر به اتفاق اصولیون مفهوم ندارد؟

الف) ماده ۸۵۰ ق.م. «موصی له باید موجود باشد و بتواند مالک چیزی بشود که برای او وصیت شده است»
ب) ماده ۲۶ ق.م. «اموال دولتی که معداست برای مصالح یا انتفاعات عمومی... قابل تملک خصوصی نیست»
ج) ماده ۱۱۱۳ قانون مدنی: در عقد انقطاع زن حق نفقه ندارد مگر اینکه شرط شده یا آنکه عقد مبنی بر آن جاری شده باشد.

د) الف و ب، زیرا هر دو وصف توضیحی هستند و مفهوم ندارد.

۷۱. «حقوق خصوصی که از جرم تولید می‌شود ممکن است مورد صلح واقع می‌شود» چه مفهومی دارد؟

الف) شرط ب) وصف ج) حصر د) غایت

۷۲. ماده ۹۴۰ ق.م.ا «زوجین که زوجیت آنها دائمی است و ممنوع از ارث نباشد از یکدیگر

ارث می‌برند» مصداق چه مفهومی است؟

(د) غایت

(ج) وصف

(ب) شرط

(الف) حصر

۷۳. در مورد ولایت جد آمده: «اگر جد نوه خود را شوهر دهد و پدر دختر زنده باشد، عقد جد

درست است» آیا جمله شرطیه در این جمله مفهوم دارد؟

(ب) مفهوم ندارد، زیرا شرط مفهوم ندارد.

(الف) مفهوم دارد.

(ج) مفهوم ندارد چون شرط بیانگر موضوع حکم است. (د) مجمل است.

۷۴. در کدام مورد، با انتفای یکی از شروط، حکم در جزا منتفی نمی‌شود؟ (وکالت ۹۷)

(الف) اگر در طرف مصالحه و یا در مورد صلح اشتباهی واقع شده باشد، صلح باطل نیست.

(ب) در صورت تعدد وارث و عدم توافق بین آنها، مال و دیعه به حاکم رد می‌شود.

(ج) هرگاه کسی دیگری را بترساند و موجب فرار او گردد و آن شخصی، در حال فرار، خود را از جای بلندی پرت کند و بمیرد ترساننده ضامن است.

(د) هرگاه کسی اتفاقاً و بدون قصد به شخصی برخورد کند و موجب آسیب او شود، خطای محض است.

۷۵. کدام گزینه مفهوم ندارد؟

(الف) ماده ۸۳۳ ق.م.ا: اگر تأخیر اعلام موجب تضرر ورثه باشد، حاکم موصی له را مجبور می‌کند که تصمیم خود را معین کند.

(ب) ماده ۲۵۳ ق.م.ا: هرگاه صاحب حق قصاص فوت کند، حق قصاص به ورثه می‌رسد.

(ج) اصل ۲۵ ق.ا: اگر طرفین دعوا توانایی انتخاب وکیل نداشته باشند باید پرایشان امکانات تعیین وکیل فراهم شود.

(د) ماده ۱۳۱ ق.م.ا: اگر شاخه درخت خانه کسی وارد خانه همسایه شد، باید آن را عطف کند.

۷۶. کدام گزینه مفهوم دارد؟

(الف) اگر خداوند به تو فرزندی داد، در تربیت او بکوش.

(ب) اگر کفیل مکفول را حاضر کند، بری می‌شود. ماده ۷۴۶ ق.م.

(ج) اگر وکیل استعفا دهد، وکالت مرتفع می‌شود. ماده ۶۷۸ ق.م.

(د) اگر بایع تدلیس نموده باشد، مشتری حق فسخ بیع را خواهد داشت. ماده ۴۳۹ ق.م.

۷۷. از ماده ۸۰۳ قانون مدنی که می گوید، «بعد از قبض نیز واهب می تواند با بقای عین موهوبه از هبه رجوع کند...» بر می آید که تلف عین موهوبه، حق رجوع را از بین می برد، این حکم مصداق..... است.

(وکالت ۹۱)

الف) مفهوم موافق ب) منطوق صریح ج) مفهوم مخالف د) منطوق غیر صریح

❖ مفهوم مصر و استثناء و غایت:

۷۸. مطابق ماده ۱۲۱۰ ق.م. «هیچ کس را نمی توان بعد از رسیدن به سن بلوغ به عنوان جنون یا عدم رشد محجور نمود.» دلالت این ماده بر جواز محجور کردن قبل از بلوغ به دلیل:

الف) مفهوم لقب ب) مفهوم غایت ج) مفهوم شرط د) مفهوم موافق

۷۹. کدام گزینه مفهوم مخالف ندارد؟

الف) بند الف ماده ۵ ق ثبت اختراعات: «حقوق اختراع ثبت شده، منحصرأ به مخترع تعلق دارد.»
 ب) ماده ۳ اصلاح صدور چک: «چک فقط در تاریخ مندرج در آن... قابل وصول از بانک خواهد بود.»
 ج) ماده ۲۰۳ ق.م: «اکراه موجب عدم نفوذ معامله است...»
 د) اصل ۳۶ ق.ا: «حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح باشد.»

۸۰. طبق ماده ۲۶۰ ق.م.ا: «حد قذف به همه ورثه به غیر از همسر منتقل می گردد...» دلالت این ماده بر این که حد قذف به زن و شوهر به ارث نمی رسد، به دلیل کدام دلالت است؟

الف) مفهوم موافق ب) مفهوم مخالف استثناء ج) مفهوم شرط د) مفهوم وصف

۸۱. در کدام گزینه مفهوم مخالف استثناء وجود دارد؟

الف) ماده ۲۳۴ ق.ت: «در قبول براتی که وجه آن در خارج از محل اقامت قبول کننده باید تأدیه شود. تصریح به مکان تأدیه ضروری است.»
 ب) ماده ۴۶ ق. ثبت: «ثبت اسناد اختیاری است مگر در موارد ذیل...»
 ج) اگر ملک مشاع باشد، فقط سهم محکوم علیه به فروش می رسد، مگر این که سایر شرکا فروش تمام ملک را بخواهند.
 د) گزینه ب و ج.

۸۲. اگر بگوییم غایت در مغیا داخل نیست طبق اصل ۱۶ ق.ا: «زبان عربی باید تا دوره متوسطه در همه رشته ها تدریس شود.» کدام گزینه صحیح است؟

الف) اصل مجمل است. ب) باید عربی در متوسطه تدریس شود.

ج) نباید در متوسطه تدریس شود. د) دولت اختیار دارد.

۸۳. طبق ماده ۳۸۸ ق.م: «اگر قبل از تسلیم در مبيع نقصی حاصل شود، مشتری حق خواهد داشت که معامله را فسخ نماید.» دلالت این ماده بر این که بعد از تسلیم که نقص حاصل شود مشتری حق فسخ نخواهد داشت؛

الف) مفهوم شرط (ب) مفهوم حصر (ج) مفهوم غایت (د) مفهوم استثناء

۸۴. طبق اصل ۱۶۵ ق.ا: «محاکمات علنی انجام می‌شود، مگر این که به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافی عفت عمومی باشد.» دلالت این اصل، بر آن که اگر علنی بودن منافی عفت عمومی باشد جلسات غیرعلنی خواهد بود. مصداق کدام است؟

الف) مفهوم شرط (ب) مفهوم موافق (ج) مفهوم استثناء (د) مفهوم حصر

۸۵. طبق تبصره ۳ ماده ۱۱۴ ق. مقررات استخدامی سپاه: «هیئت‌های رسیدگی می‌توانند از اشخاصی که لازم می‌دانند به منظور اظهارنظر دعوت نمایند، لیکن حق رأی منحصر به اعضاء هیئت است.» می‌فهمیم که غیر از هیئت حق رأی ندارند که ناشی از دلالت است.

الف) مفهوم حصر (ب) منطوق (ج) مفهوم وصف (د) مفهوم شرط

۸۶. ماده ۳۹۱ آ.د.م: پس از ارجاع پرونده نمی‌توان آن را از شعبه مرجوع الیه اخذ و به شعبه دیگری ارجاع کرد، مگر به تجویز قانون. بیانگر چه نوع مفهومی است؟ (وکالت ۹۴)

الف) وصف (ب) استثناء (ج) غایت (د) لقب

۸۷. مطابق ماده ۳۱ ق.م: «هیچ مالی را از تصرف صاحب آن نمی‌توان بیرون کرد مگر به حکم قانون.» استنباط همین حکم در مورد «عدم جواز سلب مالکیت بدون حکم قانونی» مصداق کدام گزینه است؟

الف) مفهوم حصر (ب) مفهوم مخالف (ج) مفهوم استثناء (د) قیاس اولویت

۸۸. کدام یک از موارد زیر مفهوم ندارد؟

الف) ماده ۱۷۴ ق.م.ا سابق: «غیرمسلمان فقط در صورت تظاهر به شرب مسکر، به هشتاد تازیانه محکوم می‌شود.»

ب) ماده ۱۰۹۵ ق.م: «در نکاح منقطع، عدم ذکر مهر در عقد، موجب بطلان است.»

ج) ماده ۱۱۵۵ ق.م: «زنی که بین او و شوهرش نزدیکی واقع نشده عده طلاق ندارد.»

د) ماده ۳۹۷ ق.م: «هر یک از متبایعین بعد از عقد فی المجلس و مادام که متفرق نشده‌اند اختیار فسخ معامله را دارند.»

۸۹. با فرض داخل بودن غایت در مغیا، مفهوم عبارت، «هر کس اعتراضی دارد تا جلسه دوم فرصت دارد اعتراض خود را بیان کند» چیست؟

- (الف) پس از جلسه دوم می‌تواند اعتراض کند. (ب) تا پایان دومین جلسه می‌تواند اعتراض کند.
(ج) تا قبل از دومین جلسه می‌تواند اعتراض کند. (د) قبل از دومین جلسه نمی‌تواند اعتراض کند.

۹۰. اصل سیزدهم قانون اساسی که می‌گوید، «ایرانیان زردشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیت‌های دینی شناخته شده هستند...» بیانگر چه نوع مفهومی است؟ (وکالت ۸۸)

- (الف) غایت (ب) وصف (ج) شرط (د) حصر

۹۱. ماده ۸۳۳ ق.م که می‌گوید، «ورثه موصی نمی‌تواند در موصی به تصرف کند مادام که موصی له، رد یا قبول خود را به آن‌ها اعلام نکرده است.» دارای چه نوع مفهومی است؟ (وکالت ۸۸)

- (الف) مفهوم حصر (ب) مفهوم شرط (ج) مفهوم غایت (د) مفهوم وصف

۹۲. ماده ۱۱۴۵ ق.م: «طلاق در موارد ذیل بائن است... طلاق خلع مادام که زن رجوع به عوض نکرده است...» و ماده ۱۰۰۶ ق.م: «اقامتگاه صغیر یا محجور... همان اقامتگاه ولی یا قیم آن‌ها است» به ترتیب مصداق کدام مفاهیم هستند؟

- (الف) حصر، غایت (ب) شرط، شرط (ج) وصف، غایت (د) غایت، وصف

۹۳. ماده ۱۲۱۰ ق.م: «... تبصره ۱: سن بلوغ در پسر ۱۵ سال قمری و در دختر ۹ سال تمام قمری است.» در این ماده آیا غایت در مغیا داخل است؟

- (الف) داخل نیست. (ب) مجمل است.
(ج) داخل است به دلیل کلمه تمام. (د) داخل نیست به دلیل کلمه تمام.

۹۴. اصل ۲۵ ق.۱: «بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخبرات... تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون» بیانگر چه نوع مفهومی است؟ (وکالت ۸۹)

- (الف) شرط (ب) قیاس مساوات (ج) حصر (د) قیاس اولویت

۹۵. کدام گزینه نادرست است؟ (وکالت ۸۷)

- (الف) اگر غایت داخل در مغیا باشد، حکم آن با حکم قضیه موافق است.
(ب) اگر غایت داخل در مغیا دانسته نشود، حکم آن مسکوت است.
(ج) اگر غایت داخل در مغیا دانسته شود، مدلول منطوقی است.
(د) در مفهوم مخالف، حکم مفهوم با حکم منطوق مخالف است.

۹۶. «... اگر لازم باشد محل را قفل و مهر و موم کرده نظارت آن را به پلیس یا مستحفظ

مخصوص بسپارد.» ماده ۱۰۵ آیین دادرسی کیفری سابق چه مفهومی دارد؟
(الف) غایت (ب) وصف (ج) شرط (د) حصر

۹۷. ماده ۸۳۳ قانون مدنی که گوید: «ورثه موصی نمی تواند در موصی به تصرف کند مادام که موصی له رد یا قبول خود را به آنها اعلام نکرده است» دارای چه نوع مفهومی است؟ (وکالت ۸۸)
(الف) مفهوم حصر (ب) مفهوم شرط (ج) مفهوم غایت (د) مفهوم وصف

۹۸. اصل ۲۵ قانون اساسی که مقرر داشته: «بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخبرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.» بیانگر چه نوع مفهومی است؟ (وکالت ۸۹)
(الف) حصر (ب) قیاس مساوات (ج) شرط (د) قیاس اولویت

۹۹. از کدام گزینه مفهوم غایت استخراج می شود؟
(وکالت گیلان)

(الف) ماده ۶۱۷ قانون مدنی که می گوید: «امین نمی تواند غیر از جهت حفاظت تصرفی در ودیعه کند...»
(ب) ماده ۴۱۸ قانون مدنی که می گوید: «اگر مغبون درحین معامله، عالم به قیمت عادلانه بوده است، خیار فسخ نخواهد داشت.»

(ج) ماده ۱۱۴۵ قانون مدنی که می گوید: «در موارد ذیل طلاق بائن است... ۳- طلاق خلع و مبارات مادام که زن رجوع به عوض نکرده باشد.»

(د) ماده ۲۴ قانون مدنی که می گوید: «هیچ کس نمی تواند از طرق و شوارع عامه و کوچه هایی را که آخر آنها مسدود نیست تملک نماید.»

۱۰۰. کدام عبارت دارای مفهوم مخالف است؟

(وکالت کرمانشاه)

(الف) در روابط زوجین، ریاست خانواده از خصایص شوهر است.
(ب) اگر کسی خانه یا بنای کسی را خراب کند، باید آن را به صورت اول بنا کند.
(ج) موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین کند.
(د) عاقد باید عاقل، بالغ و مختار باشد.

❖ مفهوم عدد

۱۰۱. در کدام مورد عدد مفهوم ندارد؟
(الف) ماده ۳۱ ق. ا. د. م: «متداعیین می توانند برای خود حداکثر تا دو نفر وکیل انتخاب کنند.»

(ب) اصل ۳۷ ق.ا « طرح های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی قابل طرح است.»

(ج) ماده ۴۷۴ ق.آ.د.م: « اگر یکی از داوران... در جلسه داوری دو بار متوالی حضور پیدا نکند، دو داور دیگر به موضوع رسیدگی و رأی خواهند داد.»

(د) ماده ۸۵۷ ق.م: « موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید.»

۱.۰۲. در کدام مورد، عدد بر وارد مورد غالب دلالت دارد؟

(الف) ماده ۱۲۶ ق. کار: « مدت اعتبار پروانه کار موقت حداکثر سه ماه است.»

(ب) ماده ۱۷۴ ق.م.ا: «حد شرب مسکر ۸۰ تازیانہ است.»

(ج) ماده ۶۸ ق.م.ا: «هرگاه زن و مردی ۴ بار اقرار به زنا کنند، محکوم به حد می شوند.»

(د) هرگاه دو اتومبیل تصادف کنند، اتومبیل مقصر، مسئول است.

۱.۰۳. در کدام مورد عدد قابل مفهوم گیری است؟ (وکالت ۹۴)

(الف) جمع بین دو خواهر ممنوع است.

(ب) دوره نمایندگی مجلس چهار سال است.

(ج) موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید.

(د) در صورتی که دو نفر به نحو اجتماع وکیل باشند به موت یکی از آنها وکالت دیگری باطل می شود.

۱.۰۴. در کدام عبارت، عدد دارای مفهوم مخالف است؟ (وکالت ۹۶)

(الف) جمع دو خواهر در ازدواج ممنوع است، اگرچه به عقد منقطع باشد.

(ب) اگر دو نفر به نحو اجتماع وکیل باشند، به موت یکی از آنها، وکالت دیگری باطل می شود.

(ج) هرگاه مال غیرمنقول قابل تقسیمی بین دو نفر مشترک باشد، حق شفعه به وجود می آید.

(د) موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید.

۱.۰۵. در کدام گزینه عدد بر نفی حکم نسبت به بیش از آن دلالت دارد؟

(الف) سند بر دو نوع است: رسمی و عادی. (ماده ۱۲۶۸)

(ب) هرگاه شخصی چهار سال تمام غایب مفقودالاثر باشد... (ماده ۱۰۲۹ ق.م)

(ج) شهادت کتبی حداقل دو نفر ضمیمه شود... (ماده ۵۰۶ آدم)

(د) با چهار بار اقرار زنای موجب حد ثابت می شود.